

et patientiam vestram amodo diligendam disposuisse. Verum quia multis et magnis præpeditis negotiis, peccatis meis, fateor, exigentibus, vestræ sanctitati satisfacere neglexi, nunc obnixè deprecor, ut me, licet immeritum, deinceps in orationibus vestris suscipiatis, quatenus per eas in præsentem et in futuro merear adjuvari. Confido enim quod magnam apud Deum habent fiduciam. Nunc igitur sequendo vestigia prædecessorum nostrorum, monasterium sanctæ Mariæ semper virginis sanctæque Fariæ, in quo ex infirmitate et incuria inhabitantium omnis religio et monasticus ordo penitus est annullatus, et (quod miserabilis est) prostibulum factum esse condolemus, pro salute animæ meæ per præsentem chartam in cellam vobis jure perpetuo possidendam tradimus, concedimus, et auctoritate regia confirmamus : quatenus per sanctitatis vestræ prudentiam, et orationum vestrarum instantiam ordo monasticus ibidem reformetur ; et Ecclesia Dei, quæ hactenus, proh dolor ! adulterinis scœdata est complexibus, et tanto tempore a servitio Dei privata est, cum ecclesiæ vestræ filiis de valle lacrymarum ascenderè, et canticum graduum se cantare congratuletur. Confortamini itaque in Domino nihil hæsitantes, scientesque auxilium meum vobis in nullo defuturum. Valet. (1)

II.

Philippi regis epistola ad eundem. — Illi monasterium S. Maglorii Parisiensis committi in meliorem statum restituendum.

(MABILL. ubi supra, p. 316.)

Notum sit omnibus habere nos capellam dominicam, in honore beati Bartholomæi apostoli et beati Maglorii confessoris constructam, sitam in Parisiorum civitate juxta aulam regiam, quæ hactenus a propriis abbatibus non tam gubernata quam desolata videbatur, maxime tempore Haimonis abbatis, per cujus incuriam in tantum annihilata erat primo

(1) Vide Ivonis epistolam 70, ad Galterium Mel lensensem episcopum.

A monastici ordinis religione, dein vero exteriorum depopulatione, ut pauci fratres, qui adhuc ibi remanserant, de rebus ecclesiæ, prout monachos decet, sustentari non valerent, et jam pene ad sæcularitatem redacti, unusquisque de proprio suo, prout poterat, cum magna necessitate et ordinis transgressione sibi procurabat. De hac ergo desolatione cum supra dicto abbate Haimone rationem ponentes, cum se excusare non posset, et per negligentiam suam omnia hæc accidisse cognosceret, assensione ejusdem et supplicatione fratrum loci ipsius habitatorum, admonitione quoque optimatum nostrorum, et suggestionem quorundam religiosorum virorum, hoc consilium salubre reperimus, ut ecclesiam ipsam in manus ordinate et monastice viventium, abbatis, videlicet Bernardi et monachorum Sancti Martini Majoris Monasterii, ad restaurandum traderemus, quod et fecimus pro redemptione animæ nostræ, etc.

Actum est hoc Parisius publice in aula regia, coram subscriptis testibus, anno ab Inc. Domini 1093, indict. I, epacta XXVI, X Kal. Martij, regnante Philippo rege, anno ordinationis suæ XXXVI.

(His litteris apposita sunt signa ipsius Philippi regis, Ursionis Silvanectensis episcopi, Hugonis fratris Philippi regis, Widonis dapiferi regis, Adelmi constabularii regis, Simonis de Niello, Goslmi regis camberlarii, Gauterri camberlarii regis, Willelmi camberlarii reginæ, et Hardumi camberlarii reginæ, et aliorum. Ex monachis huic sanctioni præsentibus fuerunt Hilgodus, qui fuit Suessionum episcopus et Andreas frater ejus, Rotbertus Parisiensis prior supra dicti cœnobii, et Rotbertus de Castella, qui fuit dapifer supra scripti regis Philippi. Hubertus cancellarius scripsit et subscripsit.)

III.

Philippi regis epistola ad S. Anselmum Lugduni exulantem. — Ut Galliam visitare dignetur.

(Vide supra inter epistolas Anselmi, lib. IV, ep. 50, hujus tomi col. 230.)

JURAMENTUM PHILIPPI

REGIS FRANCORUM

Quo Bertradam pellicem, jubente pontifice Romano, se dimissurum pollicetur.

(LABB., *Concil.*, X, 658.)

« Audias, tu Lamberte, Atrebatensis episcopo, qui hic apostolica vice fungeris : audiant archiepiscopi, et præsentibus episcopi, quod ego Philippus, rex Francorum, peccatum et consuetudinem carnalis et illicitæ copulæ quam hactenus cum Bertrada exercui, ulterius non exercebo : sed peccatum istud et flagitium penitus et sine omni retractatione abjuro. Cùm eadem quoque femina

« mutuum colloquium et contubernium, nisi sub testimonio personarum minime suspectarum, non habebō. Hæc omnia, sicut litteræ papæ dicunt et vos intelligitis, sine omni malo ingenio observabo. Sic me Deus adjuvet, et hæc sacrosancta Jesu Christi Evangelia. »

Similiter et Bertrada cum excommunicationis vinculo solveretur, tactis sacrosanctis Evangelis in

persona sua hoc idem juravit sacramentum. Actum Parisius in præsentia domini Daimberti Senonensis, et Radulfi Turonensis, archiepiscoporum; domini quoque Ivonis Carnotensis episcopi, Humbaldi Antissiodorensis episcopi, Joannis Aurelianensis episcopi, Gualonis Parisiensis episcopi, Manasse Meldensis episcopi, Baldrici Noviomensis episcopi, Lamberti Atrebatensis episcopi, Humberti Silvanectensis episcopi: abbatum quoque, Adæ Parisiensis, Olrici similiter Parisiensis, Rainaldi de

APRATO sancti Germani Parisiensis, Rainoldi nihilo minus Stampensis: archidiaconorum etiam quamplurium, et honorabilium clericorum, et laicorum, non parva multitudine inibi consistentium.

Taliter itaque ex apostolicæ sedis auctoritate incorporatus est Philippus rex Francorum sanctæ catholicæ Ecclesiæ matri suæ IV Nonas Decembris, indictione XIII, anno autem Dei Christi 1104, pontificante vero in sede Romana Paschali papa II, anno sexto.

PHILIPPI REGIS

DIPLOMATA DUO.

I.

Sigillum Philippi regis de Sancto Germano. — Ad augmentum foundationis cellæ S. Germani in Laia nova concedit prædica.

(Anno 1072.)

[MARTENE, *ampl. Collect.*, I, 490, ex chartario Columbensi.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, Patris videlicet, et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Ego PHILIPPUS gratia Dei Francorum rex. Notificari volo tam præsentibus quam ætati posterorum, quatenus avus noster Robertus rex in honore Dei et Sancti Germani apud silvam quæ Laia vocatur, quoddam construxerunt monasterium, adhibitis necessariis ibidem servientium fratrum. Pater vero meus, videlicet rex Henricus, qui post eum Galliæ rexit imperium, concessis omnibus quæ ille dederat, plura tribuendo locum amplificavit. Ego igitur, ut essem particeps tanti beneficii, supradicto monasterio et monachis Columbensibus eodem in loco Deo famulantibus, dedi omnem decimam vini et annonæ meæ, quæ pertinent ad cellarium vel granarium Pissiaci, videlicet de *Trel*, et de *Charla vana*, et de ipso Pissiaco; decimam etiam *Alvers* vini et annonæ et leguminum, et avenæ undecumque sit. Similiter dedi omnem decimam annonæ meæ et avenæ, leguminum de Aquilina, et omniū cremen-
torum meorum, quæ facta fuerunt in ea. Molendinum etiam Filioli-curtis dedi et terram *Gaudine*. Brancas etiam de Laia quantum necesse fuerit ad focum monachorum, necnon et mortuum lucum
quantum sufficit ad usum monachorum, et hospitem suorum, et pasturam totam pecoribus monachorum, et etiam hospitem suorum. Dedi etiam vivum nemus quantum fuerit necessarium ad ædificia monachorum, vel nova facienda vel reparanda. Gaute-
rium quoque quemdam (2) collibertum meum, et omnem ejus posteritatem, et apud Rivoldicurtem quinque hospites prædicto loco beati Germani con-

(2) Colliberti nec servi erant nec liberi, sed medium quemdam inter utrosque statum tenebant, ita

B tuli. Et ne memoria deleteretur hujus beneficii, litteras inde fieri præcepi, quas ipse propria manu firmavi. Testes supradictæ dationis subtitulari præcepi. Considerans vero quod de die in diem in pluribus hominum refrigerat charitas et abundat iniquitas, hæc omnia in sigilli mei præsidio et tuitione subscribi feci, ut qui post nos venerint, sciant quæ pro animæ meæ, et antecessorum meorum redemptione monachis Columbensibus Deo et sancto Germano servientibus concessi vel dedi.

Actum publice Parisius XII Kalendas Junii, regnante rege Philippo, XIII regni sui anno.

S. Goiffredi Parisiensis episcopi.

S. Hugonis comitis Mellenti.

S. Simonis de Monteforti.

S. Guidonis de Monte-Leherii.

S. Hugonis de Puteolo.

S. Ivonis comitis.

S. Willelmi Albani.

S. Gauterii.

S. Garnerii.

S. Fromondi fratris ejus.

S. Goisfredi filii Nivaardi.

S. Nizardi fratris ejus.

S. Hugonis filii Gauterii de Pissiaco.

S. Walterii infantis fratris ejus.

II.

Philippus I rex Francorum jubet bona episcoporum Carnutensium defunctorum intacta servari.

(Anno 1105.)

[ACHERY, *Spicil.* III, 296.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, Amen. Philippus Dei gratia Francorum rex.

Notum fieri volumus universis in Regno Francorum per futura tempora successuris, quod dominus Ivo sanctæ Carnotensis Ecclesiæ venerabilis episcopus humilli devotione celsitudinem nostræ serenitatis adierit, obnixè deprecans ut pravam consuetudinem tamen ut propius ad servos quam ad liberos accederent.